

Dubbelmoralen om krig får mig att tappa andan

Svenska medier och politiker agerar megafoner åt de amerikanska hökarna

Av: Frida Stranne

PUBLICERAD: I GÅR 05.00 | UPPDATERAD: I GÅR 14.49

Detta är en kulturartikel som är en del av Aftonbladets opinionsjournalistik.

Fördörelse efter en saudisk attack mot Sana'a i Jemen 2016. Just nu ger Bidenregimen Saudiarabien nya vapen i kriget mot Jemen i utbyte mot att landet ska sälja mer och billigare olja till USA. Foto: AP TT NYHETSBYRÅN

KULTUR

Redan någon vecka in i Rysslands invasion av Ukraina tappar jag andan av bevakningen.

Jag sitter i Washington DC; tittar, läser och lyssnar. Svenska medier och politiker tycks ha blivit megafoner åt de mest inflytelserika amerikanska hökarna, de som gnuggar händerna allt hårdare i takt med att världsbilden i Europa och Sverige undergivet smalnar in och får konfliktdynamiken att se enkel ut. Det tjänar den amerikanska militarismen väl och är precis det de alltid har velat.

De som gärna ser att konflikten fortsätter tills man får det regimbyte på plats i Moskva som Biden råkade erkänna att han vill se, men som han officiellt (givetvis) fick ta tillbaka. De som sedan kalla krigets slut har drivit en konfrontativ linje mot omvärlden och på olika sätt undergrävt folktrösten. De kompromisslösa. De som kontinuerligt utnyttjat Rysslands svaghet efter murens fall utan att tillmötesgå Moskvans krav på olika säkerhetsgarantier – något de själva med självklarhet hade krävt i samma läge.

Det är deras bild av världen som nu utgör den övergripande berättelsen och får stå i det närmaste oemotsagd. Svenska experter och analytiker återberättar deras version utan att någon behöver svara på frågor om vad som mer kunde ha gjorts för att förhindra Putins

vettvilliga invasion, vilka olika intressen som driver på konflikten i Ukraina eller hur internationella rättsprinciper har underminerats sedan kalla krigets slut och gett auktoritära ledare argument att göra lile som de vill.

Just nu 15% rabatt på alla våra hälsokontroller

TILL ERBJUDANDE

Ett friskare liv

Jag söker efter analyser som kan hjälpa människor att förstå komplexiteten i det internationella systemet och vad som krävs för att vi ska skapa en bättre stabilitet, inte spä på konflikter så att de aldrig kan ta slut. Det enda jag hittar är ensidiga argument som inte förklarar problematiska vansinnets ursprung men framför allt inte söker efter hållbara vägar för.

Jag hör och ser lovvärda engagemang för människor i Ukraina och känner att det nog är dubbelmoralen vi visar prov på som skakar om mig mest. De dubbla standarder vi har för hur vi ser på krigsförbrytelser och militära handlingar i olika krig. Hur vi vill förstå och förklara ett krig som nödvändigt för att skydda någons upplevda hot (läs USA) men utan nyanser villkorlös beskriver den *andres* som ren aggression (läs Ryssland). Jag förbluffas över att vi inte ens verkar tro att omvärlden ser och förstår denna dubbelmoral och att vi inte ser hur den också gjort oss mer osäkra.

”
Sådant som kallas krigsbrott i alla krig utom de amerikanska. Då heter det "indirekta skador".

Rysslands krig mot Ukraina är vettvilligt och fruktansvärt. Precis som alla krig leder det oss rätt in i ett nytt mörker och förlamar oss som mänsklighet. Men om vi vill skapa en mer stabil värld och minska konfliktytorna måste vi både zooma ut och se hela bilden och ta oss en djup titt i spegeln. Då kommer vi upptäcka hur världens aktörer är sammanflätade i en väv där de agerar och reagerar på varandras handlingar. I den är vi inte fria från skuld utan en del av problemet. Om vi inte ser det, vinner vi inget krig och i synnerhet ingen fred.

Jag har ägnat hela mitt yrkesliv åt att studera USA:s krig runt om i världen. Suttit i arkiv och grävt fram dokument som intygar krigsbrott efter krigsbrott. Intervjuat policyrådgivare som försvarar dem. Pratat med veteraner som ifrågasätter de krig de varit en del av liksom de ideal de blivit ombedda att strida för.

Jag har läst och hört om hur amerikanska soldater våldtagit kvinnor och torterat krigsfångar, hur förbjudna vapen använts i krig långt borta, hur man odelagt sjukhus, kulturskatter och infrastruktur liksom hur man har "räkat" slå till mot bröllop och begravninngar. Sådant som kallas krigsbrott i alla krig utom de amerikanska. Då heter det "indirekta skador".

Jag har aldrig kunnat reda ut på vilket sätt dessa krig skulle kunna vara mer moraliska än andra. Hur vi någonsin har kunnat försvara dem och tro att just dessa utövats i kampen för något bättre och "renare" Eller hur vi motiverar vilket pris våra mål är värda. Vi gömmer oss i godhet och säger oss strida för demokrati samtidigt som forskning entydigt visar att demokrati inte låter sig bombas fram utan bara lämnar kaos och instabilitet efter sig.

För att inte tala om hur det skapat fler fiender och undergrävt de rättsprinciper vi sagt oss vilja försvara. Våld föder våld som föder våld – och dubbelmoral lämnar djupa avtryck i systemet.

USA fällde en bomb i minuten de första 30 dagarna av Gulfkriget 1990. Under tio år därefter lade man sanktioner mot Irak som orsakade hundratusentals irakiska barns död, något dåvarande utrikesminister **Madeleine Albright** menade var ett högt men nödvändigt pris.

För vad? För att man några år senare – 2003 – skulle kunna invadera Irak och bomba landet sönder och samman. Detta utan att Irak hade med terrorattackerna mot USA 2001 att göra. I förebyggande syfte sa **Bush** – ifall Irak någon gång i framtiden skulle kunna bli ett hot. Vad var det om inte barbari? Vad var det om inte ett påhittat hot för att försöka erhålla mer makt? Men vilka sanktioner lades mot Washington?

Men i stället för grundliga diskussioner om hur saker hänger ihop och hur vi ska komma ut ur krigens vansinne utprepar sig förenklingsarna dag efter dag i bevakningen av Ukraina. Samma typ av experter säger i princip samma saker om än på lite olika sätt. Journalistiska principer sätts helt ur spel. Obekräftade uppgifter om olika krigshandlingar duggar i stället tätt.

”
När började vi tro att sanningen i ett krig är enkel?

Ingen inväntar – som brukligt – utredningar kring luddiga informationer om vad som inträffat på en viss plats – eller om vem som gör vad, vilka krafter som kan vara i rörelse i Ukraina eller vilka intressen som driver på från olika håll. Bilderna vi får är svartvita. Alla vet svaren på allt – bara genom att följa Twitter?

Till och med om källan är en rysk nationalist och antidemokrat publiceras det omedelbart och blir snabbt till en sanning. **Saklighet får ge vika för känslomässiga skildringar** på ett sätt som vore otänkbart i alla andra krig.

I takt med att kriget fortlöper smyger sig insikten in under huden på mig att alla försök att förstå olika aspekter av kriget, eller vad man hade kunnat göra för att förhindra det, inte bara tystas utan beskrivs som att man skulle gå i Putins ledband. Hur hamnade vi här? När började vi uppfatta kritiska röster som ett problem? När började vi tro att sanningen i ett krig är enkel?

Jag skäms inför alla människor som erfarit vår (västs) militära aggression genom decennier bakåt. De som lever med följdverkningarna av västs krig och som kämpat för att få oss att förstå hur deras verklighet ser ut och hur vi har övergivit våra ideal gång på gång och bidragit till våldspiraler utan slut. De som nu häpet också inser att de haft helt rätt i att vi värderar olika liv och militära "insatser" väldigt olika beroende på vem som begär dem och hur vi väljer bort viktiga delar i den övergripande bilden.

”
Snarare gör vi allt vi kan för att skjuta insikten om vår egen skuld så långt ifrån oss som det går.

Som att Bidenadministrationen just nu **köpslår med jeminitiska liv** när han – i utbyte mot Saudiarabien ska sälja mer och billigare olja till USA – ger sauderna tillgång till nya vapen som de ska använda i Jemen där redan 400 000 människor dött – i ett krig som Washington dessutom kunnat stoppa i går.

Den enda slutsatsen jag kan dra efter alla år av forskning kring den internationella konfliktdynamiken och USA:s roll i denna är att vi helt enkelt inte vill förstå hur vi är sammanlänkade genom våra egna handlingar i en logik som påminner om en dödsdans. Snarare gör vi allt vi kan för att skjuta insikten om vår egen skuld så långt ifrån oss som det går. Vi lägger den i stället gärna bekvämt i knät på någon annan. Ondska och godhet tillåts bli rena och tydliga gränser mellan dom och oss. Ondskan finns alltid hos den andre. Det är möjligen begripligt i all sin bekvämlighet – men inte desto mindre förrädiskt.

Frida Stranne är forskare med inriktning på amerikansk utrikes- och säkerhetspolitik och kommer i höst ut med boken "Illusionen om den amerikanska freden" tillsammans med Trita Parsi (Ordfront).

ANNONS

Vårdeal! - Prova BookBeat gratis i en månad.

Extern länk från BookBeat.se

PROVA HÄR!

PUBLICERAD: 27 APRIL 2022 KL. 04.00

AFTONBLADET / KULTUR / AFTONBLADET KULTURS TEXTER OM RYSSLANDS ANGREPP PÅ UKRAINA

LÄS VIDARE

På den tiden ville även Ryssland gå med i Nato

Därför vägrar Tyskland sluta köpa rysk gas

Dödlig nostalgi förenar Putin och Trump

Kultur

Prenumerera på Kulturens nyhetsbrev

Aftonbladets kulturchef Karin Pettersen guidar till veckans viktigaste kulturhändelser och mest intressanta idédebatt.

Ja, tack!

ÄMNER I ARTIKELN

[Aftonbladets kulturs texter om Rysslands angrepp på Ukraina](#) [Säkerhetspolitik](#)

[Frida Stranne](#) [USA](#) [Ryssland](#) [Kalla kriget](#)

Schibsted Aftonbladet är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)